

UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO ATASKAITA

UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS IMTI ILGALAIKĘ IKI 795 TŪKST. EUR PASKOLĄ PAIMTOMS PASKOLOMS GRAŽINTI IR TRUMPALAIKIO SKOLINIMOSI IŠ VALSTYBĖS BIUDŽETO FINANSINIO PAGRĮSTUMO VERTINIMAS

2020 m. kovo 19 d. Nr. A-2
Utena

Auditas atliktas, vykdant 2020 m. kovo 3 d.
pavedimą Nr. PV-1
Auditą atliko savivaldybės kontrolierė Daiva Karalienė

Auditas pradėtas 2020 m. kovo 3 d.
Auditas baigtas 2020 m. kovo 19 d.

Su audito ataskaita galima susipažinti Kontrolės ir audito tarnybos interneto puslapyje adresu www.utena.lt

Audito ataskaitos kopijos teikiamos: Utenos rajono savivaldybės merui, Utenos rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, LRV atstovo Utenos apskrityje tarnybai.

TURINYS

IŽANGA	3
AUDITO REZULTATAI	4
1. Pagrindiniai audito rezultatai (išvados)	4
2. Utenos rajono savivaldybės skolos ir skolinimosi vertinimas	5
2.1. Prisiimdama skolinius įsipareigojimus 2015–2019 metais, savivaldybė laikėsi teisės aktų reikalavimų.....	5
2.2. Savivaldybė, 2020 metais imdama ilgalaikę ir trumpalaikę paskolas, nepažeis teisės aktų.....	6
2.3. Trumpalaikis savivaldybės skolinimasis iš valstybės biudžeto finansiškai pagrįstas.....	8
2.4. Ilgalaikės paskolos paėmimas koreguos savivaldybės pinigų srautus.....	9
PRIEDAI	11
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos.....	11
2 priedas. Audito apimtis ir metodai.....	12

IŽANGA

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu¹, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimus priimti reikalingas išvadas dėl paskolų ėmimo.

Utenos rajono savivaldybės tarybos sprendimu² Kontrolės ir audito tarnybai pavesta atlikti auditą Utenos rajono savivaldybės administracijoje ir iki 2020 m. kovo 19 d. pateikti išvadas:

- dėl galimybės imti ilgalaikę dešimties metų laikotarpiui iki 795 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms grąžinti;

- dėl skolinimosi finansinio pagrįstumo, gaunant trumpalaikę iki 1000 tūkst. Eur paskolą iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti, kai nepakanka savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų.

Vykdant minėtą sprendimą atliktas teisėtumo auditas, kurio tikslas: įvertinti, ar Utenos rajono savivaldybė turi galimybę imti ilgalaikę dešimties metų laikotarpiui iki 795 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms grąžinti; įvertinti Utenos rajono savivaldybės skolinimosi finansinį pagrįstumą, gaunant trumpalaikę iki 1000 tūkst. Eur paskolą iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti, kai nepakanka savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų.

Audituojamas subjektas – Utenos rajono savivaldybės administracija, adresas Utenio a. 4, LT-28503 Utena, identifikavimo kodas 188710442.

Audituojamas laikotarpis – 2020 metai.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus³ ir pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁴, nustatančius pagrindines atitikties audito atlikimo gaires.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausomos nuomonės dėl Utenos rajono savivaldybės galimybės imti ilgalaikę dešimties metų laikotarpiui iki 795 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms grąžinti ir dėl Utenos rajono savivaldybės skolinimosi finansinio pagrįstumo, gaunant trumpalaikę iki 1000 tūkst. Eur paskolą iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti, kai nepakanka savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų, pareiškiamos audito išvadose.

Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti ataskaitos 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (ataskaitos 12 psl.).

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktas.

² Utenos rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 27 d. sprendimo Nr. TS-45 „Dėl išvadų pateikimo“ 1 punktas, 1.1, 1.2 papunkčiai.

³ Valstybinio audito reikalavimai, patvirtinti LR Valstybės kontrolieriaus 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-171 (su vėlesniais pakeitimais).

⁴ 4000 TAAIS, 4100 TAAIS (TAAIS - Tarptautiniai aukščiausiųjų audito institucijų standartai).

AUDITO REZULTATAI

1. Pagrindiniai audito rezultatai (išvados)

1. Prisiimdama skolinius įsipareigojimus 2015–2019 metais, savivaldybė laikėsi teisės aktų reikalavimų

Utenos rajono savivaldybei prisiimant skolinius įsipareigojimus 2015–2019 metais, įstatymais nustatyti skolos ir skolinimosi limitai nebuvo viršyti; skolinantis 2019 metais, buvo užtikrinta savivaldybės biudžeto atitiktis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nuostatas (ataskaitos 2.1 poskyris).

2. Savivaldybė, 2020 metais imdama ilgalaikę ir trumpalaikę paskolas, nepažeis teisės aktų

Utenos rajono savivaldybei paėmus ilgalaikę iki 795 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms grąžinti bei iki 1000 tūkst. Eur trumpalaikę paskolą iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti, nebus viršyti Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu nustatyti savivaldybės skolos ir grynojo skolinimosi limitai taip pat nebus pažeisti Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme nustatyti savivaldybių skolinimosi principai bei Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nuostatos (ataskaitos 2.2 poskyris).

3. Trumpalaikis savivaldybės skolinimasis iš valstybės biudžeto finansiškai pagrįstas

Pagal planuojamus Utenos rajono savivaldybės pajamų ir išlaidų savarankiškosioms funkcijoms vykdyti srautus, 2020 metų I–III ketvirčiais susidaro laikinas pajamų trūkumas, kuriam padengti nepakanka savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų. Todėl savivaldybė pagrįstai gali prašyti iki 1000 tūkst. Eur trumpalaikės paskolos iš valstybės biudžeto apyvartos lėšų (ataskaitos 2.3 poskyris).

4. Ilgalaikės paskolos paėmimas koreguos savivaldybės pinigų srautus

Ilgalaikės iki 795 tūkst. Eur paskolos paėmimas leistų 2020 metais paskolų grąžinimui reikalingą lėšų sumą panaudoti kitų savivaldybės priemonių finansavimui, perkeliant paskolų grąžinimo išlaidas į ateinančius laikotarpius (ataskaitos 2.4 poskyris).

2. Utenos rajono savivaldybės skolos ir skolinimosi vertinimas

2.1. Prisiimdama skolinius įsipareigojimus 2015–2019 metais, savivaldybė laikėsi teisės aktų reikalavimų

Į savivaldybių skolą įskaitomi visi savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai gražinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis bei kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

Utenos rajono savivaldybės skola pagal ilgalaikių paskolų sutartis 2015–2019 metų pabaigos duomenimis svyravo nuo 8 658,3 tūkst. Eur (2018 metų pabaigoje) iki 9 612,3 tūkst. Eur (2019 metų pabaigoje). Ši ženklų pokytį per vienerius metus lėmė savivaldybės 2019 metais paimta 1 000,0 tūkst. Eur paskola LR finansų ministro nustatyta tvarka atrinktiems projektams⁵ finansuoti. Savivaldybės ilgalaikių paskolų gražinimo išlaidos⁶ per metus minėtu laikotarpiu keitėsi nuo 302,4 tūkst. Eur (2017 metais) iki 1 694,3 tūkst. Eur (2015 metais) (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Savivaldybės skolos pagal ilgalaikių paskolų sutartis duomenys

Rodikliai / Metai	2015	2016	2017	2018	2019
Įsipareigojimų dėl ilgalaikių paskolų likutis metų pradžioje, tūkst. Eur	8 871,8	9 050,8	8 925,9	8 742,1	8 658,3
Gautų ilgalaikių paskolų sumos, tūkst. Eur	1 699,8	663,9*	0	500,0	1 537,8
Savivaldybės skolos gražinimo išlaidos, tūkst. Eur,	1 694,3	925,7	302,4	699,0	703,9
Įsipareigojimų dėl ilgalaikių paskolų likutis metų pabaigoje, tūkst. Eur	9 050,8	8 925,9	8 742,1	8 658,3	9 612,3
Savivaldybės biudžeto išlaidos, tūkst. Eur	30 971,3	31 787,8	32 665,0	35 699,8	40 057,2
Skolos gražinimo išlaidų santykis su savivaldybės biudžeto išlaidomis, proc.	5,5	2,9	0,9	1,9	1,8

Šaltinis - Utenos rajono savivaldybės skolinių įsipareigojimų ataskaitos, Utenos rajono savivaldybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitos

* Pastaba: neskaitant 7457,5 tūkst. Eur paskolų perfinansavimo

Įsipareigojimų pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis Utenos rajono savivaldybė 2015–2018 metais neturėjo. 2019 metų kovo mėnesį, Savivaldybės tarybai leidus⁷, buvo sudarytos trys automobilių nuomos sutartys, kurios pagal 19-ojo VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys” nuostatas priskiriamos finansinės nuomos (lizingo) sutartims. Savivaldybės skola pagal automobilių nuomos sutartis 2019 metų pabaigoje sudarė 113,9 tūkst. Eur (išsamiau 2 lentelėje). Pagal vykdomą Daugiabučių namų modernizavimo programą⁸ (toliau – DNMP) Utenos rajono savivaldybė 2019 metų pabaigoje turėjo 62,7 tūkst. Eur paskolų įsipareigojimų (išsamiau 2 lentelėje), kurie, vadovaujantis nuo 2019 m. kovo 23 d. galiojančio LR finansų ministro įsakymo nuostatomis, yra traukiami į savivaldybės skolinius įsipareigojimus.

⁵ „Utenos vaikų lopšelio-darželio „Pasaka“ pastato energetinio efektyvumo didinimas ir modernizavimas“, „Utenos vaikų lopšelio-darželio „Šaltinėlis“ modernizavimas“.

⁶ Gražintų paskolų ir sumokėtų palūkanų suma.

⁷ Utenos rajono savivaldybės tarybos 2018 m. rugsėjo 27 d. sprendimas Nr. TS-242 „Dėl leidimo Utenos rajono savivaldybės administracijai nuomotis lengvąjį automobilį“, 2018 m. spalio 25 d. sprendimas Nr. TS-267 „Dėl leidimo nuomotis lengvuosius automobilius“.

⁸ Daugiabučių namų modernizavimo programa, kaip nurodyta LR Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarime Nr. 1213 „Dėl daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“.

2 lentelė. Savivaldybės skolos pagal automobilių nuomos sutartis ir pagal daugiabučių namų modernizavimo programą duomenys

Rodikliai / Metai	2019
Įsipareigojimų pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis likutis metų pradžioje, tūkst. Eur	0
Prisiimtų įsipareigojimų pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis sumos, tūkst. Eur	187,1
Gražintų įsipareigojimų pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis sumos, tūkst. Eur	73,2
Įsipareigojimų pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis likutis metų pabaigoje, tūkst. Eur	113,9
Paskolų įsipareigojimų pagal DNMP likutis metų pradžioje, tūkst. Eur	63,1
Prisiimtų paskolų įsipareigojimų pagal DNMP sumos, tūkst. Eur	0
Gražintų paskolų įsipareigojimų pagal DNMP sumos, tūkst. Eur	0,4
Paskolų įsipareigojimų pagal DNMP likutis metų pabaigoje, tūkst. Eur	62,7

Šaltinis - Utenos rajono savivaldybės skolinių įsipareigojimų ataskaitos

Skolindamasi 2015–2019 metais, Utenos rajono savivaldybė neviršijo teisės aktais nustatytų skolos ir metinio grynojo skolinimosi limitų bei 2019 metais užtikrino savivaldybės biudžeto atitiktį Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nuostatas. Mažiausias Savivaldybės skolos rodiklis buvo 2018 metų pabaigoje (išsamiau 3 lentelėje).

3 lentelė. Skolos ir skolinimosi limitai bei savivaldybės skolos ir skolinimosi rodikliai 2015–2019 metais

Rodikliai/Metai	2015	2016	2017	2018	2019
Bazinis dydis skolos limitui skaičiuoti, tūkst. Eur	15 143,7	15 770,0	16 183,0	19 828,0	20 272,0
LR Seimo nustatytas skolos limitas, proc.	70	70	70	60	60
Savivaldybės skolos likutis metų pabaigoje, tūkst. Eur	9 050,8	8 925,9	8 742,10	8 658,3	9 788,9
Savivaldybės skolos rodiklis metų pabaigoje, proc.	59,8	56,6	54,0	43,7	48,3
Bazinis dydis metinio grynojo skolinimosi limitui skaičiuoti, tūkst. Eur	15 143,7	28 189,1	negali būti teigiamas	negali būti teigiamas	20 272,0*
Metinio grynojo skolinimosi limitas, proc.	15	1,5			5,0*
Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma ⁹ , tūkst. Eur	179,1	- 124,9	-183,8	-83,9	-67,5 1000,0*
Savivaldybės metinio grynojo skolinimosi rodiklis, proc.	1,2	-0,4	neigiamas	neigiamas	4,9*

Šaltinis - Utenos rajono savivaldybės skolinių įsipareigojimų ataskaitos

*Pastaba: LR finansų ministro nustatyta tvarka atrinktiems projektams finansuoti (skolinantis ankstesniems skoliniamis įsipareigojimams vykdyti, turi būti užtikrintas teigiamas savivaldybės biudžeto balanso rodiklis)

2.2. Savivaldybė, 2020 metais imdama ilgalaikę ir trumpalaikę paskolas, nepažeis teisės aktų

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu¹⁰, savivaldybės, laikydamosi Seimo patvirtintų skolos ir skolinimosi limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti iš vidaus arba užsienio kreditorių ilgalaikes¹¹ paskolas investicijų projektams finansuoti ir ankstesniems skoliniamis įsipareigojimams vykdyti bei trumpalaikes¹² paskolas biudžetinais metais laikinam pajamų trūkumui padengti, kai nepakanka šiam tikslui savivaldybės biudžeto apyvartinių lėšų. Taip pat Vyriausybės nustatyta tvarka savivaldybėms gali būti teikiamos trumpalaikės paskolos iš valstybės biudžeto apyvartinių lėšų.

⁹ Metinio grynojo skolinimosi suma – einamaisiais biudžetiniai metais savivaldybės skolinantis prisiimtų ir įvykdytų įsipareigojimų skirtumas biudžetinių metų pabaigoje.

¹⁰ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktai, 2 dalis.

¹¹ Ilgalaikės paskolos - paskolos, kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir grąžinimo terminas ne tais pačiais biudžetinais metais.

¹² Trumpalaikės paskolos - paskolos, kurių grąžinimo terminas tais pačiais biudžetinais metais.

Vadovaujantis LR 2020 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu¹³ (toliau – 2020 m. Rodiklių įstatymas), savivaldybės skola (pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolos, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis) negali viršyti 60 procentų šio įstatymo 6 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų¹⁴, t. y. negali būti didesnė nei 13728,6 tūkst. Eur¹⁵. Iš valstybės biudžeto suteiktos trumpalaikės paskolos laikinam pajamų trūkumui padengti į skolos ir skolinimosi limitus neįskaitomos¹⁶. Pagal LR fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinį įstatymą¹⁷, savivaldybė turi užtikrinti, kad savivaldybės biudžeto balanso rodiklis nebūtų neigiamas, išskyrus 2020 m. Rodiklių įstatyme numatytą atvejį¹⁸, kuris leidžia savivaldybės biudžeto atitiktį Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nuostatas pasiekti per ketverių metų laikotarpį.

2020 m. vasario 29 d. duomenimis, Utenos rajono savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai grąžinti kreditoriams lėšas buvo 9 784,3 tūkst. Eur, kuriuos sudarė: 9 612,3 tūkst. Eur - įsipareigojimai pagal penkias ilgalaikių paskolų sutartis, 109,3 tūkst. Eur - įsipareigojimai pagal penkias finansinės nuomos (lizingo) sutartis priskiriamas automobilių nuomos sutartis ir 62,7 tūkst. Eur - paskolų įsipareigojimai pagal DNMP (žr. 4 lentelę).

4. lentelė. Savivaldybės skolos sudėtis 2020 m. vasario 29 d. duomenimis

Eil. Nr.	Sutarties sudarymo data	Sutarties numeris	Paskolos grąžinimo/sutarties terminas	Skolos likutis 2020-02-29, tūkst. Eur
Ilgalaikių paskolų sutartys				
1	2015-06-18	Nr. 188710442-K2/S9-74	2025-06-30	1 010,8
2	2016-03-31	Nr. KS-2016-403-11/S3-22	2026-12-31	6 563,7
3	2018-11-29	Nr. 0791812020156-03/S9-89	2028-12-31	500,0
4	2019-05-08	Nr. KS-2019-557-11/S3-39	2029-12-31	537,8
5	2019-09-25	Nr. 0761912020092-03/S3-103	2029-12-31	1 000,0
Iš viso pagal ilgalaikių paskolų sutartis				9 612,3
Automobilių nuomos sutartys				
1	2019-03-18	Nr. S8-8	2025-03-18	24,3
2	2019-03-21	Nr. 201903N-27/S8-9	2025-03-21	21,2
3	2019-03-21	Nr. 201903N-27/S8-10	2025-03-21	21,3
4	2019-03-21	Nr. 201903N-27/S8-11	2025-03-21	21,2
5	2019-03-21	Nr. 201903N-27/S8-12	2025-03-21	21,3
Iš viso pagal automobilių nuomos sutartis				109,3
Paskolų įsipareigojimai pagal DNMP				62,7
Iš viso				9 784,3

Šaltinis - Utenos rajono savivaldybės administracijos apskaitos registrai ir pateikta informacija

¹³ Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 1 punktas.

¹⁴ Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 6 priede Utenos rajono savivaldybei patvirtintas prognozuojamų pajamų dydis – 22 881 tūkst. Eur.

¹⁵ 22 881 tūkst. Eur x 60 % = 13 728,6 tūkst. Eur

¹⁶ Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 12 straipsnio 2 dalis.

¹⁷ Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalis.

¹⁸ Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu nustatyta, kad savivaldybės metinio grynojo skolinimosi suma finansų ministro nustatyta tvarka atrinktiems projektams, kuriais prisidedama prie regiono ir (arba) savivaldybės socialinės ir ekonominės plėtros tikslų, nustatytų strateginio planavimo dokumentuose, ir mažinamos savivaldybės biudžeto išlaidos ir (arba) didinamos savivaldybės biudžeto pajamos, gali būti ne didesnė kaip 10 procentų šio įstatymo 6 priede nurodytų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų. Tokiu atveju savivaldybės biudžeto atitiktis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nuostatomis turi būti pasiekta per ketverių metų laikotarpį, skaičiuojant nuo pirmų metų, kai pradeda naudoti metinio grynojo skolinimosi suma (t. y. nuo 2019 m.).

Remiantis savivaldybės skolinių įsipareigojimų likučio 2020 m. vasario 29 d. duomenimis bei atsižvelgiant į tai, kad iš valstybės biudžeto suteikiama trumpalaikė paskola neįskaitoma į skolos ir skolinimosi limitus, apskaičiuojami savivaldybės skolos ir skolinimosi rodikliai, savivaldybei paėmus ilgalaikę iki 795 tūkst. Eur paskolą (žr. 5 lentelę):

5 lentelė. Faktiniai ir planuojami Savivaldybės skolos ir skolinimosi rodikliai 2020 metais

Skolos lygis ir skolos rodikliai	2020-02-29 duomenimis	Savivaldybei paėmus iki 795 tūkst. Eur paskolą, 2020-02-29 duomenimis	Savivaldybei paėmus iki 795 tūkst. Eur paskolą ir grąžinus skolinius įsipareigojimus planuojamomis apimtimis ¹⁹ , 2020-12-31 duomenimis
Įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas likutis, tūkst. Eur	9 784,3	10 579,3	x
2020 metais priimtų/planuojamų priimti įsipareigojimų pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus suma, tūkst. Eur	0	795,0	x
2020 metais grąžintų/planuojamų grąžinti įsipareigojimų pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus suma, tūkst. Eur	0	x	1 079,0 ²⁰
Įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas likutis laikotarpio pabaigoje, tūkst. Eur	x	x	9 500,3
Skolos rodiklis*, proc.	42,8	46,2	41,5
Metinio grynojo skolinimosi suma, tūkst. Eur	x	x	- 284,0

***Pastaba:** bazinis dydis skolos limitui 2020 m. skaičiuoti – 22 881 tūkst. Eur, savivaldybės skolos rodiklis 2020 metais negali viršyti 13 728,6 tūkst. Eur

Vadinasi, Utenos rajono savivaldybei paėmus ilgalaikę iki 795 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms grąžinti bei iki 1000 tūkst. Eur trumpalaikę paskolą iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti, nebus viršyti 2020 m. Rodiklių įstatymu nustatyti skolos ir skolinimosi limitai taip pat nebus pažeistos Biudžeto sandaros įstatymo ir Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nuostatos.

2.3. Trumpalaikis savivaldybės skolinimasis iš valstybės biudžeto finansiškai pagrįstas

Savivaldybės tarybos sprendimu²¹ patvirtintas Utenos rajono savivaldybės 2020 metų biudžetas, kurį sudaro 40 952,4 tūkst. Eur pajamų, 1 018,6 tūkst. Eur metų pradžios lėšų likutis, 795 tūkst. Eur skolintų lėšų, 41 710 tūkst. Eur asignavimų išlaidoms ir turtui įsigyti bei 1 056 tūkst. Eur paskoloms grąžinti.

Vadovaujantis Utenos rajono savivaldybės biudžeto projekto rengimo, asignavimų išdavimo, pranešimo apie asignavimų pakeitimus ir atskaitomybės tvarkos aprašu²², asignavimų valdytojai programų sąmatas pagal kiekvieną finansavimo šaltinį, priemones, visus funkcinės ir

¹⁹ Paskolos sutarčių priedų „Kredito grąžinimo grafikas“ duomenimis.

²⁰ Grąžintinų paskolų ir sumokėtinų įsipareigojimų pagal automobilių nuomos sutartis suma.

²¹ Utenos rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 27 d. sprendimas Nr. TS-44 „Dėl Utenos rajono savivaldybės 2020 metų biudžeto patvirtinimo“.

²² Utenos rajono savivaldybės biudžeto projekto rengimo, asignavimų išdavimo, pranešimo apie asignavimų pakeitimus ir atskaitomybės tvarkos aprašo, patvirtinto Utenos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. AĮ- 866, 14, 15 punktai.

ekonominės klasifikacijos kodus, paskirstant metų ketvirčiais, turi sudaryti ir patvirtinti iki šių metų kovo 19 dienos. Todėl šios ataskaitos rengimo dienos duomenimis ketvirčiais buvo paskirstytos tik savivaldybės biudžeto pajamos ir asignavimai savarankiškosioms funkcijoms vykdyti (finansavimo šaltinis B). Tačiau, remiantis aukščiau minėtų pajamų ir asignavimų ketvirtiniu paskirstymu, matyti, kad 2020 metų I–III ketvirčiais suplanuoti asignavimai, reikalingi savarankiškosioms funkcijoms finansuoti, yra didesni už planuojamas pajamas (žr. 6 lentelę).

6 lentelė. Savivaldybės 2020 metų pajamų ir išlaidų savarankiškos funkcijoms vykdyti paskirstymas ketvirčiais

2020 m. laikotarpis/Rodiklis	Pajamos, tūkst. Eur	Asignavimai, tūkst. Eur	Skirtumas, tūkst. Eur
I ketvirtis	5 788,9	6 001,7	-212,8
II ketvirtis	5 853,8	8 264,9	-2 411,1
I pusmetis	11 642,7	14 266,6	-2 623,9
III ketvirtis	5 480,6	5 489,3	-8,7
9 mėnesiai	17 123,3	19 755,9	-2 632,6
IV ketvirtis	7 293,1	4 660,5	2 632,6
Metai	24 416,4	24 416,4	0

Netolygų pajamų ir išlaidų savarankiškosioms funkcijoms vykdyti ketvirtinį paskirstymą lemia 2020 metų biudžeto lėšomis dengiamas savivaldybės biudžetinių įstaigų įsiskolinimas 2019 m. gruodžio 31 d.²³, pirmąjį pusmetį savivaldybės biudžetinių įstaigų darbuotojams mokėtinas darbo užmokestis už atostogas, kurios persikelia į antrąjį pusmetį, Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatyti į savivaldybės biudžeto pajamas įskaitomo žemės mokesčio, nuomos už valstybinę žemę mokesčio sumokėjimo terminai²⁴. Dėl to 2020 metų I–III ketvirčiais, lyginant su asignavimų savarankiškų funkcijų vykdymui poreikiu, numatomas pajamų trūkumas, kurį planuojama kompensuoti IV ketvirčio pajamomis.

Tai rodo, kad jau 2020 metų I-ą pusmetį savivaldybė gali pritrūkti apyvartinių lėšų ir kad numatomas pajamų trūkumas yra laikinas. Todėl, siekdama užtikrinti savalaikį savivaldybės biudžetinių įstaigų finansavimą tam, kad būtų vykdomi su darbo santykiais susiję įsipareigojimai, savivaldybė pagrįstai gali prašyti iki 1000 tūkst. Eur trumpalaikės paskolos iš valstybės biudžeto laikinam 2020 metų savivaldybės biudžeto pajamų trūkumui padengti, nepakankant savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų.

2.4. Ilgalaikės paskolos paėmimas koreguos savivaldybės pinigų srautus

Vertinant planuojamus ilgalaikių paskolų grąžinimo išlaidų pokyčius matyti, kad ilgalaikės dešimties metų laikotarpiui iki 795 tūkst. Eur paskolos paėmimas sudarytų sąlygas, perkeliant paskolų grąžinimo išlaidas į vėlesnius laikotarpius, šiais metais paskolų grąžinimui reikalingą lėšų sumą panaudoti kitų savivaldybės priemonių finansavimui (žr. 7 lentelę).

²³ Utenos rajono savivaldybės mokėtinų ir gautinų sumų ataskaitos duomenimis, savivaldybės mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti, 2019-12-31 sudarė 838,3 tūkst. Eur, iš jų iš savivaldybės biudžeto savarankiškos funkcijoms vykdyti – 801,1 tūkst. Eur.

²⁴ Žemės mokesčio sumokėjimo terminas – iki lapkričio 15 d., nuomos mokesčio už valstybinę žemę sumokėjimo terminas – iki spalio 15 d.

7 lentelė. Paskolų grąžinimo išlaidų ateinančiais laikotarpiais palyginimas

Metai	Lėšų poreikis ²⁵ paskolų grąžinimui pagal šiuo metu vykdomas ilgalaikio kredito sutartis, tūkst. Eur	Preliminarus ²⁶ lėšų poreikis paskolų grąžinimui, paėmus iki 795 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą, tūkst. Eur	Lėšų poreikio skirtumas, tūkst. Eur (sumažėjimas -, padidėjimas +)
2020	1055,8	260,8	-795,0
2021	1167,8	1167,8	0
2022	1219,8	1294,8	+75,0
2023	1219,8	1309,8	+90,0
2024	1219,8	1309,8	+90,0
2025	1527,8	1617,8	+90,0
2026	1489,7	1579,7	+90,0
2028	256,0	346,0	+90,0
2028	256,0	346,0	+90,0
2029	199,8	289,8	+90,0
2030		90	+90,0
Iš viso	9612,3	9612,3	0

Pagal šiuo metu vykdomose ilgalaikio kredito sutartyse įtvirtintus susitarimus, savivaldybė už paskolas moka kintamas palūkanas. Apskaičiuojamą kintamų palūkanų normą pagal visas vykdomas kredito sutartis sudaro dvi dalys: tarpbankinė palūkanų norma - 6 mėnesių EURIBOR²⁷ - ir banko marža. Banko maržos dydis (procentais) pagal vykdomų sutarčių sąlygas yra nekintamas visu šių sutarčių galiojimo laikotarpiu. Kadangi EURIBOR dydis nepriklauso nuo kredito sutarčių sąlygų, palūkanų išlaidų pokyčius, savivaldybei paėmus ilgalaikę paskolą paimtoms paskoloms grąžinti, lems banko maržos dydis sudaromoje ilgalaikio kredito sutartyje, kuris, tikėtina²⁸, neturėtų būti didesnis už nustatytus šiuo metu vykdomose sutartyse. Todėl ilgalaikės paskolos paėmimas neturės reikšmingos įtakos palūkanų už ilgalaikes paskolas išlaidoms.

Savivaldybės kontrolierė

Daiva Karalienė

²⁵ Lėšų poreikis pateiktas, remiantis negrąžintų paskolų likučiais 2020-01-01 pagal šiuo metu vykdomas penkias kredito sutartis ir šiose sutartyse nustatytais kreditų grąžinimo grafikais.

²⁶ Preliminarus poreikis skaičiuotas, atsižvelgiant į šiuo metu vykdomose kredito sutartyse nustatytus kredito grąžinimo grafikus ir į prognozuojamą lėšų poreikį, kuris galėtų būti, jei ilgalaikę paskolą pagal planuojamą sudaryti sutartį būtų pradėta grąžinti 2022 metais.

²⁷ 6 mėnesių EURIBOR skaičiuojama pagal 6 mėnesių EURIBOR reikšmę palūkanų normos keitimo dieną (EURIBOR reikšmės skaičiuoja ir nustato Europos Bankų Asociacija).

²⁸ Utenos rajono savivaldybės administracijos 2020-03-03 raštas Nr. (3.11E)S-671 „Dėl informacijos pateikimo“.

PRIEDAI

2020 m. kovo 19 d. audito ataskaitos Nr. A-2
„Utenos rajono savivaldybės galimybės imti
ilgalaikę iki 795 tūkst. Eur paskolą paimtoms
paskoloms gražinti ir trumpalaikio
skolinimosi iš valstybės biudžeto
finansinio pagrįstumo vertinimas“
I priedas

SANTRUMPOS IR SĄVOKOS

Seimas – Lietuvos Respublikos Seimas.

Vyriausybė – Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

savivaldybė – Utenos rajono savivaldybė.

savivaldybės taryba – Utenos rajono savivaldybės taryba.

Kontrolės ir audito tarnyba – Utenos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba.

Metinio grynojo skolinimosi suma – einamaisiais biudžetiniai metais savivaldybės skolinantis priimtų ir įvykdytų įsipareigojimų skirtumas biudžetinių metų pabaigoje.

Finansinės nuomos (lizingo) sutartys - finansinės nuomos (lizingo) sutartys, įskaitant valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartis, jeigu jos teisės aktų, reglamentuojančių viešojo ir privataus sektorių partnerystę, nustatyta tvarka laikomos finansinės nuomos (lizingo) sutartimis, ir veiklos nuomos sutartis, kurios pagal finansų ministro patvirtintus Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus laikomos finansinės nuomos (lizingo) sutartimis).

Kiti įsipareigojamieji skolos dokumentai - komerciniai popieriai, paprastieji ir įsakomieji vekseliai, faktoringo (be regreso teisės) sutartys, kreditorinio reikalavimo perleidimo sutartys, prekybos kreditų restruktūrizavimo sutartys, – kai sudarant naują dvišalį susitarimą keičiamos prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo suteikto prekybos kredito pagrindinės sąlygos (sudaromas naujas panaudoto kredito mokėjimų grafikas ir (ar) nustatomos palūkanos), kiti įsipareigojamieji skolos dokumentai, pagal kuriuos savivaldybės mokėjimai prekių tiekėjui ar paslaugų teikėjui perleidžiami finansų įstaigai ir (ar) finansų įstaiga neturi tiesioginės ar netiesioginės regreso teisės į prekių tiekėją ar paslaugų teikėją, jeigu savivaldybė nevykdo mokėjimo įsipareigojimų finansų įstaigai.

2020 m. kovo 19 d. audito ataskaitos Nr. A-2
 „Utenos rajono savivaldybės galimybės imti
 ilgalaikę iki 795 tūkst. Eur paskolą paimtoms
 paskoloms gražinti ir trumpalaikio
 skolinimosi iš valstybės biudžeto
 finansinio pagrįstumo vertinimas“
 I priedas

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito tikslas:

- įvertinti, ar Utenos rajono savivaldybė turi galimybę imti ilgalaikę dešimties metų laikotarpiui iki 795 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms gražinti ir įvertinti Utenos rajono savivaldybės skolinimosi finansinį pagrįstumą, gaunant trumpalaikę iki 1000 tūkst. Eur paskolą iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti, kai nepakanka savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų.

Auditas atliktas:

- pagal Valstybinio audito reikalavimus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, nustatančius pagrindines atitikties audito atlikimo gaires;
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad savivaldybė, imdama ilgalaikę iki 795 tūkst. Eur paskolą paimtoms paskoloms gražinti, ir gaudama trumpalaikę iki 1000 tūkst. Eur paskolą iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti, kai nepakanka savivaldybės biudžeto apyvartos lėšų, nepažeis teisės aktų reikalavimų ir kad savivaldybės skolinimasis iš valstybės biudžeto laikinam pajamų trūkumui padengti yra finansiškai pagrįstas.

Audito apimtis ir metodai	
Bendra informacija	
Savivaldybės skolinių įsipareigojimų likutis 2020 m. pradžioje	9 788,9 tūkst. Eur
2020 m. savivaldybės priimtų skolinių įsipareigojimų suma (neskaitant planuojamų imti paskolų)	0 Eur
2020 m. savivaldybės gražintinių skolinių įsipareigojimų suma	1 079,0 tūkst. Eur;
Audito apimties apribojimai	Ataskaitos rengimo dienos duomenimis ketvirčiais buvo paskirstytos tik savivaldybės biudžeto pajamos ir asignavimai savarankiškosioms funkcijoms vykdyti (finansavimo šaltinis B). Todėl buvo vertinamas savivaldybės biudžeto apyvartinių lėšų trūkumas savarankiškųjų funkcijų vykdymui
Vertintos sritys ir jose atliktos audito procedūros	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose nustatyta reikšmingo iškraipymo rizika	Nenustatyta
Sritys, kuriose vertintas kontrolės procedūrų efektyvumas	Netestuota
Sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros	Savivaldybės skolos ir skolinimosi 2015 – 2019 metais sritis; Savivaldybės skolos ir skolinimosi 2020 metais sritis
Teisės aktai, kuriems vertinta atitiktis	Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 1, 2 dalys; Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalis; Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas; Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas; Lietuvos Respublikos 2017 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas;

	<p>Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas; Lietuvos Respublikos 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas; Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas; Savivaldybių skolinimosi taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių“ (LRV 2015 m. kovo 13 d. nutarimo Nr. 251 redakcija), 4, 5 punktai.</p>
--	--